

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe A. K. podlegającego od 1 listopada 2016 roku ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) spółce z o.o. w likwidacji w okresie od 1 listopada 2016 roku wynosi 3.550 złotych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ustalenie od wskazanego dnia na poziomie 6.000 złotych miesięcznie miało na celu jedynie uzyskanie prawa do wyższego świadczenia wypłacanego z ubezpieczenia społecznego – zasiłku chorobowego od 15 stycznia 2017 roku. /decyzja k. 90-92 akt ZUS/

W dniu 20 kwietnia 2017 roku A. K. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę decyzji i stwierdzenie, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia od 1 listopada 2016 roku wynosi 6.000 złotych. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że sytuacja finansowa (...) spółki z o.o. w K. pozwalała na zatrudnienie go jako likwidatora i jednocześnie jedynego wspólnika tego podmiotu ze wskazaną stawką wynagrodzenia. /odwołanie k. 2-6/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 28 kwietnia 2017 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie k. 20-21/

Płatnik składek (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. w toku procesu przyłączyła się do stanowiska wnioskodawcy. /niesporne/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. jest 1 czerwca 1993 roku udziałowcem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. /niesporne/

Od tej daty wnioskodawca został także pracownikiem płatnika, zatrudnionym początkowo na stanowisku Prezesa Zarządu. /umowa o pracę k 1 części B akt osobowych – koperta k 283/

Od 1 lipca 2005 roku wynagrodzenie wnioskodawcy ustalono na kwotę 6.000 złotych brutto miesięcznie. /angaż k 8A części B akt osobowych – koperta k 283/

Z dniem 5 czerwca 2013 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki i otwarciu jej likwidacji z tym dniem. /odpis aktu notarialnego k 69-70 akt ZUS//

W związku z powyższym wnioskodawca został zatrudniony od dnia 6 czerwca 2013 roku na stanowisku likwidatora spółki za wynagrodzeniem: do dnia 31 lipca 2016 roku – 4.350 złotych brutto miesięcznie, od 1 sierpnia 2013 roku – 3.350 złotych brutto miesięcznie. /aneks do umowy o pracę k 11 części B akt osobowych – koperta k 283/

Strata płatnika za 2015 rok wyniosła 99.023,66 złotych. /rachunek zysków i strat k 49 akt ZUS/

W dniu 22 kwietnia 2016 roku pomiędzy płatnikiem a organem rentowym zawarta została umowa o rozłożenie na raty należności w kwocie 59.544,16 złotych z tytułu uznanych przez dłużnika zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. /umowa k 80-81 akt ZUS/

W związku ze złym stanem zdrowia wnioskodawcy, spowodowanym zdiagnozowanym nowotworem jelita grubego i koniecznością poddania się leczeniu z tego powodu, niemożnością zdrowotną dalszego wykonywania obowiązków likwidatora w pełnym wymiarze zatrudnienia oraz w związku z chęcią przejścia przez niego na emeryturę, z dniem 30 czerwca 2016 roku strony umowy o pracę rozwiązały ją w trybie porozumienia stron. /rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron k 13 części B akt osobowych – koperta k 283, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z 6.03.2018 – k 409 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z 27.10.2017 – k 90 /

Od 1 lipca 2016 roku wnioskodawca przeszedł na emeryturę. /niesporne/

Od tego czasu wykonywał obowiązki likwidatora płatnika na podstawie zawartej ze spółką umowy zlecenia, za wynagrodzeniem 3.350 złotych brutto miesięcznie. /umowa zlecenia k 10 akt ZUS, rachunki k 5-8 akt ZUS/

W dniu 19 października 2016 roku ubezpieczony zgłosił lekarzowi I kontaktu dolegliwości ze strony układu wydalania. W związku z tym zlecono mu odpowiednie badania. /kserokopia dokumentacji medycznej k 349/

W dniu 31 października 2016 roku A. K. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w K. umowę o pracę, na podstawie której został zatrudniony ponownie na stanowisku likwidatora spółki. Wynagrodzenie miesięczne ustalono na kwotę 6.000 złotych brutto miesięcznie. /umowa o pracę k 3 części B akt osobowych – koperta k 283/

Zakres obowiązków wnioskodawcy w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę nie uległ zmianie w porównaniu do zatrudnienia na podstawie zlecenia. Różnica polegała jedynie na tym, że wnioskodawca nie musiał wykonywać czynności polegających na likwidacji spółki w pełnym wymiarze czasu pracy. /przesłuchanie działającej w imieniu płatnika M.G. – e protokół rozprawy z 6 .03.2018 – k 409 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z 27.10.2017 – k 90/

W dniach 8 - 10 grudnia 2016 roku, na podstawie skierowania wystawionego w dniu 30 listopada 2016 roku, wnioskodawca przebywał w szpitalu ((...) szpital samorządowy w K.), gdzie miał wykonaną kolonoskopię. /dokumentacja medyczna k 373, skierowanie k 380/

Na dni 8 - 9 grudnia 2016 roku (czwartek – piątek) wnioskodawca wziął urlop. /lista obecności k 413/

Rok 2016 spółka zakończyła zyskiem w kwocie 17.725,87 złotych. /rachunek zysków i strat k 46 akt ZUS/

Od 1 stycznia 2017 roku wnioskodawca stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. /niesporne/

W dniu 16 marca 2017 roku ubezpieczony stał się jedynym udziałowcem spółki. /niesporne/

Na mocy aneksu do umowy o pracę z dnia 22 marca 2017 rok wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku Prezesa Zarządu za wynagrodzeniem 6.000 złotych brutto miesięcznie. /aneks do umowy o pracę k 5 części B akt osobowych – koperta k 283/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o powołane dowody z dokumentów i przesłuchania stron.

Rozpoznając sprawę Sąd pominął zeznania świadka, bowiem nie był on w stanie wypowiedzieć się co do faktycznego zakresu obowiązków wnioskodawcy w spornym okresie oraz w zakresie przyczyn ustalenia wysokości jego wynagrodzenia na poziomie 6.000 złotych brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt.1 i art. 13 pkt.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 121 z późn. zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych będących pracownikami, w myśl art. 18 ust. 1, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9, to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy nie kwestionował faktu nawiązania stosunku pracy między ubezpieczonym a płatnikiem i świadczenia tej pracy przez wnioskodawcę na podstawie umowy o pracę.

Organ rentowy zakwestionował jedynie ważność postanowień umowy o pracę zawartej przez strony w dniu 31 października 2016 roku, którą poczynawszy od dnia 1 listopada 2016 roku wynagrodzenie za pracę ustalono na poziomie 6.000 złotych brutto miesięcznie. Uznając postanowienia tej umowy w kwestii wysokości wynagrodzenia za nieważne na podstawie art. 58 § 2 k.c. organ rentowy przyjął, że miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia od 1 listopada 2016 roku stanowi kwota dotychczas wypłacanego wnioskodawcy wynagrodzenia – 3.550 złotych brutto miesięcznie.

Dopuszczalność dokonywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontroli i kwestionowania wysokości wynagrodzenia pracownika stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 k.c.), jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie kwestionowana /por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r. sygn. II UZP 2/05, opubl. OSNP 2005 nr 21, poz. 338; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. sygn. II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r. sygn. III UK 89/05, opubl. OSNP 2006/11-12/192; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r. sygn. III UK 7/09, LEX nr 509047/.

W uchwale z dnia 27 kwietnia 2005 r. sygn. II UZP 2/05 (opubl. OSNP 2005 nr 21, poz. 338) Sąd Najwyższy sformułował tezę, iż – na gruncie art. 353¹ k.c. - w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, przy czym wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega więc ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny.

Powyższe przeniósł Sąd Najwyższy na grunt prawa ubezpieczeń społecznych stwierdzając, iż art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, musi być uzupełniony w ramach systemu prawnego stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

Przytoczony pogląd Sądu Najwyższego dopuszczający kompetencję organu ubezpieczeń społecznych w zakresie weryfikowania treści umowy o pracę w zakresie postanowień określających wynagrodzenie za pracę, czyli przychód zadeklarowany jako podstawa wymiaru składek, został podzielony w orzecznictwie sądów powszechnych /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 października 2012 r. sygn. III AUa 1356/12, LEX nr 1237108; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. III AUa 1039/12, LEX nr 1267331/. Stanowisko to Sąd Okręgowy w składzie niniejszym również podziela.

Zdaniem Sądu Okręgowego w będącej przedmiotem rozpoznania sprawie kwestionowanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokości ustalonego w umowie o pracę wynagrodzenia, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, było uzasadnione.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie wykazał bowiem, że od początku istnienia spółki będącej płatnikiem wnioskodawca był jej pracownikiem zatrudnionym na stanowisku Prezesa Zarządu, przy czym od 2005 roku jego wynagrodzenie miesięczne brutto zostało ustalone na kwotę 6.000 złotych.

Ustalenia Sądu dokonane w przedmiotowej sprawie wykazały także, że z dniem 5 czerwca 2013 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki i otwarciu jej likwidacji z tym dniem, w związku z czym wnioskodawca od dnia 6 czerwca 2013 roku został zatrudniony na stanowisku likwidatora spółki za wynagrodzeniem: do dnia 31 lipca 2016 roku – 4.350 złotych brutto miesięcznie, od 1 sierpnia 2013 roku – 3.350 złotych brutto miesięcznie.

W sprawie niesporne pozostawało, że strata płatnika za 2015 rok wyniosła 99.023,66 złotych, zaś w dniu 22 kwietnia 2016 roku pomiędzy płatnikiem a organem rentowym zawarta została umowa o rozłożenie na raty należności w kwocie 59.544,16 złotych z tytułu uznanych przez dłużnika zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy.

Materiał dowodowy oparty na twierdzeniach wnioskodawcy wykazuje, że w związku z jego złym stanem zdrowia, spowodowanym zdiagnozowanym nowotworem jelita grubego i koniecznością poddania się leczeniu z tego powodu, niemożnością zdrowotną dalszego wykonywania obowiązków likwidatora w pełnym wymiarze zatrudnienia oraz w związku z chęcią przejścia przez niego na emeryturę, z dniem 30 czerwca 2016 roku strony umowy o pracę rozwiązały ją w trybie porozumienia stron, że od 1 lipca 2016 roku wnioskodawca przeszedł na emeryturę i od tego czasu nadal wykonywał obowiązki likwidatora płatnika na podstawie zawartej ze spółką umowy zlecenia, za wynagrodzeniem tożsamym z wynagrodzeniem wynikającym z umowy o pracę - 3.350 złotych brutto miesięcznie.

Ustalenia Sądu wykazały wreszcie, że zakres obowiązków wnioskodawcy w związku z zatrudnieniem go ponownie od dnia 1 listopada 2016 roku na podstawie umowy o pracę na stanowisku likwidatora nie uległ zmianie w porównaniu do czynności wykonywanych wcześniej na podstawie zlecenia i wcześniej zawartej umowy o pracę. Różnica polegała jedynie na tym, że wnioskodawca w okresie wykonywania umowy zlecenia nie musiał wykonywać czynności polegających na likwidacji spółki w pełnym wymiarze czasu pracy.

Różnica w wysokości wynagrodzenia od 1 listopada 2016 roku nie znajduje zatem uzasadnienia nie tylko w zakresie faktu niezmiennych obowiązków wnioskodawcy ale także ze względu na sytuację finansową spółki, pozostająca nadal w procesie likwidacji, po zawartym układzie ratalnym z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Wątpliwości Sądu budzi przyczyna ustalenia wynagrodzenia wnioskodawcy od 1 listopada 2016 roku na poziomie 6.000 złotych brutto miesięcznie także wobec faktu dalszego leczenia wnioskodawcy i zgłoszonych w dniu 19 października 2016 roku dolegliwości ze strony układu wydalania.

Brak jest zatem w niniejszej sprawie racjonalnych podstaw do przyjęcia podwyżki wynagrodzenia wnioskodawcy od tej daty.

Wbrew temu co wskazał w swym odwołaniu – nie był on w spornej dacie 1 listopada 2016 roku jedynym udziałowcem, na którym spoczywał ciężar całego procesu likwidacji spółki będącej płatnikiem.

Wbrew jego twierdzeniu – nie stał się on także z tym dniem ponownie Prezesem Zarządu tego podmiotu, bowiem – co wynika z aneksu do umowy o pracę - dopiero dnia 22 marca 2017 rok powierzono mu to stanowisko.

Postępowanie w sposób jednoznaczny i nie budzący żadnych wątpliwości wykazało zatem, iż w momencie podpisywania umowy w dniu 31 października 2016 roku, zwiększającej wysokość wynagrodzenia, strony nie miały uzasadnionych powodów do prawie dwukrotnego zwiększenia wynagrodzenia wnioskodawcy jako likwidatora.

W ocenie Sądu kwota wynagrodzenia za pracę wskazana w umowie mogła nadto stanowić, wobec stanu zdrowia wnioskodawcy i odbywania przez niego regularnych wizyt lekarskich, próbę zabezpieczenia jego interesów finansowych w zakresie korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, wobec dającej się przewidzieć – w związku ze stanem zdrowia wnioskodawcy - absencji ubezpieczonego w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby.

W tych okolicznościach uznać należy, że podwyższenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne od 1 listopada 2016 roku nastąpiło w warunkach art. 58 § 2 k.p.c., tj. że narusza zasady współżycia społecznego.

Uzasadnia to oddalenie odwołania, o czym Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd obciążył wnioskodawcę obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez organ rentowy. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 poz.1804 z późn.zm.).

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.